

Stalino KELIU

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS
KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina 9-ji 1954 m. liepos mėn. 24 d., šeštadienis Kaina
metai № 59 (825) 15 kp

Gera pasiruošti naujiems mokslo metams

Rugsėjo pirmą dieną vėl užsipildys mokyklų klasės pailsėjusiais, naujas jėgas sukaupusiais moksleiviais. Juos sutikti turi jaunos, paruoštos visų mokslo metų darbui klasės. Naujųjų mokyklų - auklėjamojo darbo metų sėkmė žymia dalimi priklausys nuo to, kaip pasiruošusios mokyklos sutiks naujuosius mokslo metus. Eilė rajono mokyklų vadovų teisingai suprato šių uždavinių svarbą ir, tik pasibaigus seniesiems mokslo metams, pradėjo kruopščiai ruošti naujųjų sutikimui. Skodinio, Žaidelių septynmetės mokyklos per pirmąjį atostogų mėnesį suspėjo pilnai pasiruošti naujesiems mokslo metams. Žaidelių septynmetėje mokykloje puikiai atremontuotos, naujai išdažytos klasės, pastatytos krosnys, sutvarkyti suolai, atlikti kiemo ir patalpų išorės tvarkymo darbai. Subačiaus vidurinėje mokykloje planingai vyksta pasiruošimas sutikti naujuosius mokslo metus. Jau atliktas plataus masto klasių remontas, ruošiamas inventorių, tvarkomi kabinetai. Mokyklos komjaunimo organizacijai vadovaujant, moksleiviai tvarko vaizdines priemones, gamina naujas.

Bet yra ir tokių mokyklų, kuriose delsimas remontas, silpnai ruošiamasi naujiems mokslo metams. Štai, Varniškių septynmetėje mokykloje („Vienybės“ kolūkis) neleistinai delsimi remonto

darbai. Reikalinga atremontuoti klases, perdažyti rąšomąsias lentas, sutvarkyti krosnis, langus, bet iki šiolei šiam darbui neskiriama jokio dėmesio. Jau prieš kurį laiką į kiemą išnešti suolai tebestovi netvarkomi, netaisomi. Neleistinai delsimas pasiruošimas artėjantiems mokslo metams Vlado Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje. Čia reikalinga atlikti daug ir įvairių darbų, bet jie tik pradami. Dar neužbaigti remonto bei pasiruošimo naujiems mokslo metams darbai ir Šimonių vidurinėje mokykloje.

Ypatingai bloga padėtis ruošiantis sutikti naujuosius mokslo metus yra pradinėse mokyklose Kikonų, Ciuvų, Kuosėnų ir kt., kur dar net nepradėti klasių remonto ir kiti darbai, kas sudaro pavojų, kad mokslo metus jauniems kolūkiečiams teks pradėti neparuoštose klasėse. Čia didelį apsileidimą rodo ir apylinkių tarybos, kurios iki šiolei nesirūpina šių mokyklų paruošimu.

Ruošiantis sutikti naujuosius mokslo metus negali būti daleistas delsimas. Rajono liaudies švietimo skyrius, apylinkių tarybos turi pasiekti, kad rugsėjo pirmąją rajono mokyklų kolektyvai sutiktų gerai pasiruošę, pailsėjusius mokinius sutiktų tinkamai atremontuotos, jaunos ir šviesios klasės.

Vyksta rugiapiūtė

„Pirmosios vagos“ kolūkis pirmasis rajone pradėjo rugiapiūtę. Kolūkyje jau nuplauta virš 10 ha rugių. Pirmieji kolūkyje rugių piauči išėjo II laukininkystės brigados nariai. Jie jau

liepos 19—21 dienomis nupiovė virš 3 ha rugių plotą. Piaunant rugius našiai dirba Petras Skardžius, Balys Burokas ir eilė kitų kolūkiečių.

O. RAMANAUSKAITĖ

TSRS Ministrų Taryboje

Dėl bendro mokymo įvedimo Maskvos, Leningrado ir kitų miestų mokyklose

TSRS Ministrų Taryba nutarė:

1. Atsižvelgiant į moksleivių tėvų pageidavimus ir mokyklų mokytojų nuomonę, įvesti Maskvos, Leningrado ir kitų miestų mokyklose nuo 1954—1955 mokslo metų bendrą berniukų ir mergaičių mokymą.

Bendrą berniukų ir mergaičių mokyklų moksleivių mokymą įvesti I—IX klasė-

se įskaitytinai. Dešimtosios klasės sekančiais mokslo metais bendro mokymo neįvesti.

2. Įpareigoti sąjunginių ir autonominių respublikų Ministrų Tarybas ir taip pat kraštų bei sričių vykdомуosius komitetus imtis reikalingų priemonių ir suteikti pagalbą liaudies švietimo organams ryšium su bendro mokymo įvedimu.

Tarybų šalyje

Nuplauta daugiau kaip milijonas hektarų varpinių kultūrų

Ukrainoje vystosi masinė javų piūtis. Derlių nuimti pradėjo beveik visos respublikos sritys. Nuplauta daugiau kaip milijonas hektarų varpinių kultūrų. Kolūkių laukuose dirba dešimtys tūkstančių kombainų, traktorinių velketų, galingų grūdų valymo agregatų, grūdų pultų, kūgių krautuvų ir kitų mašinų.

Šių metų piūtis pasižymi tuo, kad mechanizatoriai masiškai viršija normas. Krymo srities Kirovskojos MTS kombainininkai Piotras Pastuchovas, Dmitrijus Ivanovas, Steponas Gončarovas ir kiti kasdien įvykdo po pusantros — dvi normas. Kombaino vairuotojas Vasilijus Bondaris Vorosilovo vardo kolūkyje nuima per dieną iki 20 hektarų kviečių, priekuldamas po 27 centnerius grūdų iš hektaro.

(TASS-ELTA).

Išarta 5 milijonai hektarų dirvonų ir plėšinių

Liepos 13 d. Kazachijos TSR kolūkiuose, tarybiniuose ūkiuose ir žirgynuose baigtas išarti penktasis milijonas hektarų dirvonų ir plėšinių.

Naujųjų žemių išarimo užduotį pirmieji respublikoje įvykdė Semipalatinsko, Rytų Kazachstano ir Karagandos sričių MTS mechanizatoriai.

Dirvonų arimo planą baigė vykdyti 32 respublikos tarybiniai ūkiai. Pirmieji naujųjų grūdų tarybinių ūkių tarpe užduotį įvykdė Kustanajaus srities grūdų tarybiniai ūkiai „Komsomolskij“ ir Slavianskij.

(TASS-ELTA).

Miltai iš naujojo derliaus grūdų

Stavropolio, Nevinorysko ir Georgijevsko (Stavropolio kraštas) malūnai pradėjo perdirbti naujojo derliaus grūdus. Malūnai padidino savo gamybinį pajėgumą 10 procentų.

Padidėja aukščiausiąjų rūšių miltų gamyba. Krašto malūnai kelis pirmuosius ešelonus pirmos rūšies kvietinių miltų iš naujojo derliaus grūdų išsiuntė Baku

STAVROPOLIO KRAŠTAS. Nuo pat pirmų derliaus nuėmimo dienų grūdai nuo kolūkių grendymų nepertraukiama srove pristatomi į elevatorius. Nuotraukoje: automašinos su naujojo derliaus grūdais prie Petrovsko elevatoriaus.

G. Arakeljano nuotr. (TASS).

naftininkams ir Donbaso šachtininkams. (TASS-ELTA).

Nevos hidroelektrinės statyboje

Paskutinius metus užauja slenkščiuose Narvos krioklys.

Kasdien aiškiau išryškėja statomos Narvos hidroelektrinės kontūrai. Aukščiau krioklio statoma pirmoji eilė užtvankos, kuri pakels upės lygį. Susidarys didžiulė 200 kvadratinų kilometrų vandens saugykla—Narvos jūra. Greta įrengta gili dauba, į kurią bus primamas vanduo. Pastatyti šliuzų vartai, per kuriuos vanduo turi tekėti į vandens nuleidžiamąjį kanalą. Iškastas ir pats kanalas, kurio ilgis — daugiau kaip 2.000 metrų. Jis praleis 800 kubinių metrų vandens per sekundę. Kanalo gale, Narvos upės krante, žemiau krioklio, statomas svarbiausias elektrinės pastatas. Savo aukščiu jis bus lygus 12 aukštų namui. Padėtas elektrinės pamatas—didžiulė betono plokštė, pastatyti antrasis ir trečiasis aukštai, paruošti pamatai pirmajai ir antrajai turbinoms.

Į statybą atvežtos pirmosios galingų turbinų dalys — 2 satorių žiedai. Tai — didžiulės plieno konstruk-

cijos, kurių kiekviena sveria daugiau kaip 100 tonų. Liepos 15 d. pradėtas jų įrengimas ant paruoštų betonų pamatų.

Statybos kolektyvas kovoja už tai, kad atiduotų eksploatuoti Narvos HES nustatytu laiku.

(TASS-ELTA).

Nauji dirbiniai iš trikotažo

Leningrado trikotažo — kojinių fabriko „Krasnoje znamia“ kolektyvas per 6 mėnesius pagamino pusantro milijono dirbinių daugiau, negu per tokį pat praėjusių metų laikotarpį.

Įmonės siuvimo cechuose pradėti gaminti naujų pavyzdžių drabužiai iš įvairaus trikotažinio audinio.

Kojinių cechuose pradėtos gaminti labai plonos kaproninės kojines be siūlės ir kojines iš natūralaus šilko.

(TASS-ELTA).

150 milijonų vadovėlių

RTFSR Švietimo ministerijos mokomosios-pedagoginės literatūros leidykla išleido daugiau kaip 112 milijonų egzempliorių naujų rusų kalbos, literatūros, matematikos, fizikos, chemijos, istorijos, geografijos, geologijos, astronomijos ir kitų disciplinų vadovėlių.

Iš viso iki 1954 — 1955 mokslo metų pradžios leidykla išleis 150 milijonų egzempliorių vadovėlių.

(TASS-ELTA).

Žemės ūkio darbuotojai poilsiauja kurortuose

Lietuvos respublikinis žemės ūkio ir paruošų darbuotojų profesinės sąjungos komitetas šiais metais nupirko MTS, tarybinių ūkių, melioracijos mašinų stočių, paruošų organų darbuotojams ir tarnautojams tūkstantį kelialapių į sanatorijas ir pusantro tūkstančio kelialapių į poilsio namus. Didžiulė dauguma kelialapių išduodama papiginta kaina arba visiškai nemokamai.

Iš viso per metus profesinė sąjunga išleis kelialapiams žemės ūkio darbuotojams daugiau kaip 1.200 tūkstančių rublių.

(ELTA).

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Už įžymius nuopelnus vystant lietuvių tarybinę meną ir literatūrą Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas suteikė Lietuvos TSR garbės vardus eilei meno ir literatūros veikėjų.

Lietuvos TSR liaudies dailininko garbės vardas suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusiam meno veikėjui, skulptoriui Rimšai Petriui, Simo s.

Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo garbės

vardas suteiktas: filmo „Aušra prie Nemuno“ režisieriui Faincimerui Aleksandriui, Michailo s., dailininkui Jar-Kravčenko Anatolijui, Nikiforo s., rašytojui Juozėnui-Baltušui Albertui-Juozui, Karolio s., kompozitoriui Karosui Juozui, Jurgio s.

Lietuvos TSR nusipelnusio artisto garbės vardas suteiktas Lietuvos TSR Valstybinio akademinio ope-

ros ir baleto teatro darbuotojams: dirigentui Geniušui Rimui, Juozo s., baletmeisteriui Grivickui Vytautui, Vinco s., ir artistui Šilgalini Kostui, Kazio s., o taip pat Lietuvos TSR Valstybinio dramos teatro artistams: Vaičiūnienei Teofilei, Kristupo d., Kernagini Aleksandriui, Donato s., ir cirko artistei Ramanauskienei Jadvygai, Antano d.

(ELTA).

Vilkinama sudarant pašarų bazę

Mičiurino vardo kolūkyje gyvulininkystė iki šiolei dar nėra pakankamai išvystyta. Čia eilė metų neįvykdomi gyvulininkystės išvystymo planai, atskirose gyvulininkystės fermose gaudama žema produkcija. Štai, III laukininkystės brigadoje nėra nieko, kas būtų vystant gyvulininkystę, kaupiant tvirtą aukštos kokybės stambųjų ir sultingųjų pašarų bazę visuomeniniams gyvuliams. Brigadininkui J. Tučiui blogai organizavus šienapiūtės darbus, praleisti geriausi pievų šienavimo terminai. Iki šiol laiko brigadoje nušienauta vos 56 proc. natūralinių pievų, dar nebaigtos šienauti kultūrinės žolės. Nupiauta žolė po kelias dienas išguli pradalguose nedžiovinama, arba sudžiovinata šieną sulyja, nes jis laiku nesuvežamas į daržines. Šios brigados nariai mažai tedalyvavo ir siloso gamyboje. Kiekvienai karvei tepagaminta vos po 1,7 tonos sultingųjų pašarų. Tai rodo, kad J. Tučiaus vadovaujamoje brigadoje silpnai kovojama už tvirtos pašarų bazės sudarymą. Kas gi veda šią brigadą prie atsilikimo, kodėl neleistinais vėluojami darbai sudarant pašarų bazę?

Stoka darbo drausmės ir daleidžiamas darbų eiliškumas. P. Kaulakys, I. Baršauskas ir kiti visai nedalyvauja šienapiūtėje, nors savo asmeniniams gyvuliams jau pasigamina pakankamai pašaro. Šienapiūtėje mažai tepanaudojamos mašinos, nepraktikuojamas šieno džiovinimas žaiginiuose. Prie šieno džiovinimo darbų nepritraukta tik dalis brigados moterų. Brigadininkas J. Tučius sako, kad dauguma moterų tebėra užsiėmusios cukrinių runkelių priežiūra. Tuo tarpu St. Žulonaitės vadovaujamoje grandyje dar tik dabar pradėti cukrinių runkelių priežiūros

darbai, kurių atlikime prileidžiamas asmeniškumas. Vizbarienė ne tik kad nedalyvauja šienapiūtėje, bet neprižiūri ir jai pavestų cukrinių runkelių.

Išdžiovinatas šienas kraunamas į neparuoštas, kiaušais stogais daržines, esančias toli nuo gyvulininkystės fermų. Taip patalpinto šieno kokybė gali žymiai nukentėti nuo nepalankių oro sąlygų, mažais kiekiais ir per daugelį vietų stovint pašarams susidaro palankios sąlygos jų švaistymui bei grobstymams. Šioje brigadoje, esant darbų eiliškumui, dar nesiruošiama naujojo derliaus nuėmimui.

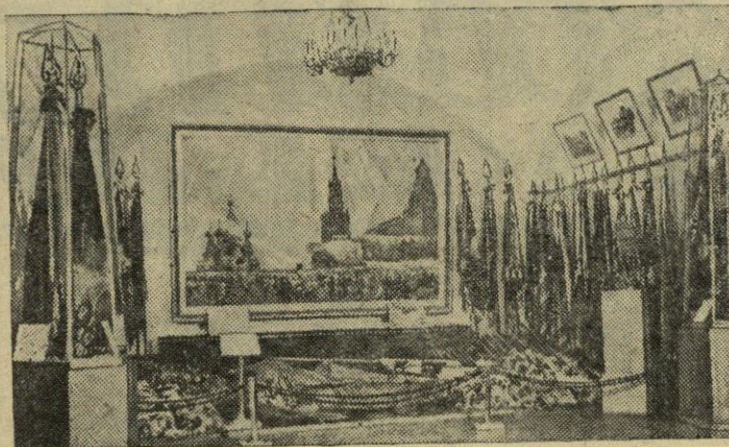
Kad III laukininkystės brigada atsilieka kolūkinėje gamyboje nepaslapstis ir kolūkio valdybai. Tačiau kolūkio valdybos pirmininkas J. Cepelė tokią padėti laiko esant normalia ir nesima priemonių padėčiai brigadoje pagerinti. Be to, pats J. Cepelė kolūkio automašiną, atitraukdamas ją nuo tiesioginės paskirties, neretai naudoja asmeniniais reikalais. Agronomas V. Bardauskas nekovoja su smulkiasavininkiškais nuotakomis kai kurių kolūkiečių tarpe. Todėl A. Šližauskas, I. Baršauskas, K. Stanyš ir B. Zabulis silpnai dalyvauja kolūkinėje gamyboje. Prieš kurį laiką V. Bardauskas gavo iš kolūkiečių signalą, kad pirmininkas J. Cepelė naudojasi beveik 1 ha dydžio pasodybiniu sklypu. Tačiau agronomas V. Bardauskas ir piršto nepakrutino padėčiai ištaisyti.

III laukininkystės brigados atsilikimas kolūkinėje gamyboje nedelsiant privalo būti pašalintas. Visa brigados darbo eiga turi būti nukreipta tvirtos pašarų bazės sudarymui, savalaikiam pasiruošimui naujojo derliaus nuėmimui.

V. SKĖRYS
(„Stalino keliu“ koresp.).

MASKVA. Tarybinės Armijos Centriname muziejuje saugomos Tarybinės Armijos kovos vėliavos, apgaubtos pergalės prieš hitlerinę Vokietiją ir imperialistinę Japoniją (1941–1945 m. m.) šlovės. Nuotraukoje: Tarybinės Armijos Centrinio muziejaus vėliavų salėje.

[TASS].

DARBO ŽMONIŲ KOMUNISTINIO AUKLĖJIMO KLAUSIMAI

Klerikalai — darbo žmonių priešai

Sunkus buvo Nociūnų apylinkės darbo žmonių gyvenimas buržuazinėje Lietuvoje. Darbo valstiečiai atitraukdavo nuo burnos gardesnę kasną, kad galėtų reikiamą padargą nusipirkti, vaiką į mokyklą leisti. Jokių kultūrinių įstaigų, neskaitant vienos pradinės mokyklos, apylinkėje nebuvo.

Iš pagrindų pakito darbo valstiečių gyvenimas Tarybų valdžios metais. Kolūkinė santvarka užtikrino darbo žmonėms šviesų ir laimingą gyvenimą. „Mūsų rytojaus“ kolūkyje dabar veikia dvi pradinės, septynmetė mokyklos, yra trys klubai-skaityklos su daugiau kaip 400 knygų fondu. Kolūkiečiai poilsio dieną praleidžia ne smuklėje ar bažnyčioje, bet klube-skaitykloje, namuose prie laikraščio, knygos, radijo aparato ir pan. Visos šios permainos nepatinka į bažnyčios voratinklį patekusiems J. Motiejūnui, V. Breskui, P. Baršauskui, Stukui ir M. Apšagai, kurie, įstoję į kolūkį, silpnai dalyvauja kolūkinėje gamyboje, grobsto visuomeninį turtą, vilkina darbo apskaitą ir pan. Štai, pavyzdžiui, apylinkėje žinomas kaip užkietėjęs klerikalas J. Motiejūnas, būdamas kolūkio sandėlininku,

per metus suspėjo pagrobti beveik dvi tonas visuomeninių grūdų. Už tai kolūkio valdyba Motiejūną iš sandėlininko pareigų atleido, tačiau kolūkiui padaryti nuostoliai iki šiol tebėra nepadengti. Šiuo metu, pralindęs į įskaitininko pareigas, Motiejūnas kolūkio buhalterijai nepristato reikiamų žinių apie kolūkiečių išdirbtus darbdienius, sąmoningai vilkina apskaitos darbus.

K. Marksas religiją vadino liaudies opiumu. V. I. Leninas religijai taikė dvasinės baltakės pavadinimą. Šiais žodžiais išreiškta reakcingoji religijos esmė. Per amžius religija buvo ir yra išnaudotojų klasių įrankis išnaudojamiems paklusnume laikyti. Katalikų bažnyčia mokė ir moko žmogų būti paklusniu kunigams, vykdyti bažnyčios, t. y. kunigų, valią. Tikinčiųjų paklusnumą bažnyčia neretai panaudodavo piktam. Istorija tam duoda užtektinai pavyzdžių.

Dabar į akis ryškiai krinta tas faktas, kad Žemės ūkio artelės įstatų pažeidėjai daugumoje yra į bažnyčios voratinklį patekę žmonės. To pavyzdys gali būti „Mūsų rytojaus“ kolūkio narys V. Breskus bei jo uošvis Stukas. V. Breskui pereitais

metais buvo pavesta nuarti bulvienas ir bulves pristatyti į sandėlį. Tačiau ten nėra viena bulvė nepakliuvo, nes, pasak V. Breskaus žodžių, „surinkom vos porą kerbelių, taip kad ir į sandėlį nebuvo kas nešti“. Tuo tarpu pavasarį V. Breskus garsėjo kaip žmogus, turįs pakankamai bulvių pardavimui. Piktai liežuvių kalba, kad nemaža dalis bulvių buvo nuvežta Šimonių klebonui M. Banaičiui. V. Breskaus uošvis Stukas kolūkyje beveik visai nedirba, už tai du kartus per savaitę keliais šluoja Šimonių bažnyčios grindis. Anksčiau buvęs stambokas buožė ir be gailesčio išnaudojęs samdinius, dabar Stukas skleidžia kolūkyje įvairias paskalas, stengiasi kolūkiečius atitraukti nuo darbo.

Kolūkio valdyba privalo nenuilstamai kovoti už tai, kad diena dienos stiprėtų žemės ūkio artelė, kiltų kolūkiečių materialinis-kultūrinis lygis. Tam pasiekti reikia, kad visi kolūkiečiai aktyviai dalyvautų kolūkinėje gamyboje. Kolūkiečių tarpe nuolat būtina vesti masinį-aiškinamąjį darbą. Šiame darbe kolūkio valdybai didesnę paramą privalo suteikti kolūkio kultūrinės įstaigos.

V. TRUČINSKAS

Galingasis socialistinės valstybės laivynas

Rytoj TSRS Karinio Jūrų Laivyno Diena — tradicinė tarybinės liaudies šventė. Šiomet mūsų šalies darbo žmonės švenčia Laivyno Dieną didelio politinio ir gamybinio pakilimo, naujų ūkinės ir kultūrinės statybos laimėjimų aplinkybėmis.

Komunistų partijos vadovaujami, tarybiniai žmonės sėkmingai įgyvendina partijos ir vyriausybės paruoštą kovinę programą žemės ūkiui ir liaudies vartojimo reikmenų gamybai smarkiai pakelti. Galingas liaudies ūkio augimas užtikrina nenukrypstantį liaudies gyvenimo lygio kilimą, gausina šalies materialinį ir dvasinį lobį.

Tarybų Sąjunga, nuosekliai vykdydama taikingą užsienio politiką, daro viską tarptautiniam įtempimui susilpninti, taikai išsaugoti. Tačiau taikos priešinai, pirmiausia JAV reakcinės

N. ISAČENKOVAS
inžinierius-admirolas

jėgos, siekia sukurstyti karą prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies demokratijos šalis, kad vėl būtų suardyta tokią brangia kaina iškovotoji taika. Tuo tikslu jie steigia karinių bazių tinklą arti Tarybų Sąjungos ir liaudies demokratijos šalių, intensyviai toliau varo ginklavinimosi varžybas, grasina pavartoti atominį ginklą.

Šiomis sąlygomis vienas iš svarbiausiųjų tarybinės liaudies, Komunistų partijos uždavinių yra visokeriopai stiprinti šalies gynybinę galią, stiprinti Tarybinę Armiją ir Karinį Jūrų Laivyną, kelti jų kovinę parangą.

Karinis Jūrų Laivynas užima svarbią vietą mūsų Tėvynės — didžiosios jūrų valstybės aktyviosios gynybos sistemoje. Mūsų šalies

krantus skalauja keturiolikos jūrų vandenys. Jūrų ribos yra daugiau kaip 47 tūkstančių kilometrų ilgio, o tai sudaro daugiau kaip du trečdalius visų TSRS valstybinių sienų.

Tarybinis Karinis Jūrų Laivynas, kurį sukūrė Komunistų partija, jos vadai Leninas ir Stalinas, tvirtai ir patikimai saugoja socializmo šalies jūrų sienas. Jis perėmė geriausias per amžius susidariusias Rusijos laivyno tradicijas, laivyno, kurio kovinis metraštis yra glaudžiai susijęs su didvyriška mūsų liaudies istorija, su Rusijos valstybės sudarymu ir išsivystymu, su jos kova už išėjimą į jūras ir vandenynus. Liaudis niekuomet nepamirš nuostabiųjų Rusijos laivyno pergalų prie Ganguto ir Grengamo, Cesmos ir Korfu, prie Tendirės ir Kaliakrijos, Fedoniso ir Sinopo.

Tarybinė liaudis šventai

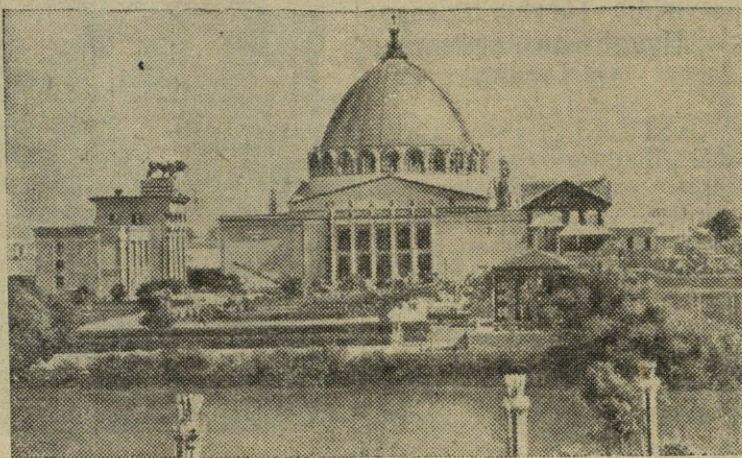
saugoja šviesų atminimą įžymiųjų rusų laivyno vadų — Ušakovo, Seniavino, Lazarevo, Nachimovo, Kornilovo, Butakovo, Makarovo, kurie visam pasauliui pademonstravo priešakinį nacionalinį karinį jūrų meną.

Rusų jūreiviai — drąsūs platsbybių ir naujų žemių žvalgytojai. Jie praturtino geografinės mokslų daugeliu puikių atradimų. Jiems priklauso daugelio salų Ledinuotajame ir Ramiajame vandenynuose atradimo garbė. Jie pirmieji iškėlė savo šalies vėliavą Šiaurės Amerikos šiaurės vakarų dalyje, atrado Antarktį, Sachalino salą, Kurilų salas, pirmieji pradėjo įsisavinti Šiaurės jūrų kelią. Broilai Laptevai, Dežnievas, Čeljuskinas, Beringas, Nevelskis, Čirikovas, Belinshauzenas ir daugelis kitų jūrininkų, praskynusių naujus kelius jūrų platybėse, visiems laikams liko istorijoje. Rusų mokslininkai ir išradėjai

praturtino mokslą nuostabiais atradimais ir išradimais. Visame pasaulyje yra garsūs rusų mokslininkai-jūrininkai — radijo išradėjas Popovas, pirmojo pasaulio lėktuvo kūrėjas Možaiskis, laivų statytojas ir mokslininkas Krylovas ir kiti. Rusijoje atsirado šarvuoti kreiseriai, greitieji eskadriniai minininkai, povandeniniai laivai, torpediniai kateriai, mininiai ginklai ir daugelis kitų kovinių bei techninių priemonių.

Mūsų Tėvynės laivynas turi gausias revoliucines tradicijas. Revoliucinis sukilimas šarvuotyje „Potiomkin“ buvo pirmas masinis jūreivių žygis prieš patvaldystę. Kreiserio „Aurora“ salvės į Žiemos rūmus 1917 metų spalio mėnesį ryškiausiai parodė Rusijos laivyno ištikimybę revoliucijai ir Komunistų partijai. Pilietinio karo metu sėkmingai veikė du laivynai ir apie dvidešimt karinių flotilijų.

[TASS].

[Naudotasi Lietuvos TSR
Knygų rūmų biuleteniu]

Visalieldzinēs šventēs dienā laivyno kariai raportuoja Komunistų partijai, Tarybinei vyriausybei apie naujus kovinio bei politinio pasirošimo laimėjimus ir užtikrina tarybinę liaudį, kad socialistinės valstybės jūrų sienos bus neprieinamos.

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Apie Ženevos pasitarimą

I Ženevą grįžo TSRS, Kinijos Liaudies Respublikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai, o taip pat eilės kitų delegacijų vadovai. Jiems tenka apsvarstyti visus likusius nereguliuotus klausimus, susijusius su Indokinijos problemos išsprendimu taikiu pagrindu.

Dabartinė Ženevos pasitarimo fazė prasidėjo sąlygomis, kai tarp jo dalyvių dėl eilės klausimų pasiektas požiūrių suartėjimas. Prie tokių klausimų priklauso visų pirma sutarimas, kad nutraukti ugnį Indokinijoje reikia greitai, visiškai ir vienu metu visuose karinių veiksmų rajonuose. Taip pat išryškėjo galimumas susitarti dėl pasiūlymų, kurie liečia paliaubų susitarimo vykdymo kontrolę. Vyksta kariaujančių Indokinijoje pusių karinių atstovų susitikimai tiek Ženevoje, tiek ir Tung-Žia (Vietnamas). Didelę reikšmę turi tai, kad Ženevoje užmegztas tiesioginis kontaktas tarp Prancūzijos ministro pirmininko ir Vietnamo Demokratinės Respublikos ministro pirmininko pavaduotojo.

Visi šie faktai teikia pagrindą politiniams stebėjimams Ženevoje manyti, kad Ženevos pasitarimas dabar yra priėjęs tokiai stadijai, kai jis gali greitai įvykdyti savo uždavinį — atkurti taiką Indokinijoje su sąlyga, jeigu visos suinteresuotos pusės veiks geros valios dvasia, siekdamas tokio susitarimo, kuris atitiktų Indokinijos tautų nacionalines teises, lygiai kaip ir Prancūzijos interesus.

Tačiau faktai rodo, kad Jungtinių Valstybių valdantieji sluoksniai žengia priešingu keliu ir siekia sustruktūryti Ženevoje išryškėjusį požiūrį suartėjimą, sukliudyti pasitarimo normalų darbą ir sužlugdyti taikų sureguliuojamą Indokinijoje. Tam, kad tarp visų pasitarimo dalyvių derybų būdu būtų pasiekti primtinai susitarimai, Amerikos diplomatija priešpastatė separatinį JAV valstybės sekretoriaus Daleso susitikimą su Anglijos ir Prancūzijos atstovais Paryžiuje. Užsienio spauda pažymėjo, kad Daleso atvykimas į Paryžių liepos 13 d. yra manevras, skirtas spaudimo būdu primesti Prancūzijai ir Anglijai amerikine politiką Indokinijos klausimu.

Ta JAV politika, priešiška visų taikingų tautų interesams, didina prieštaravimus tarp Jungtinių Valstybių ir Vakarų Europos šalių. Laikraštis „Niujork Herald Tribiun“ ryšium su Daleso derybomis Paryžiuje rašė, kad „Vakarų valstybių sąjunga patiria smarkų įtempimą“, kuris „diena iš

dienos didėja“. Užsienio spauda taip pat pažymi, kad, Prancūzijos ir Anglijos spaudžiamas, Dalesas buvo priverstas sutikti pasiūstį į Ženevos pasitarimą JAV atstovą Smitą, nors prieš atvykdamas į Paryžių jis pareiškė, jog „neketina“ tai daryti.

Visų šalių tautos sieja savo taikos sustiprėjimo viltis su Ženevos pasitarimu ir reikalauja, kad jis užtikrintų taikos atkūrimą Indokinijoje. JAV valdančiųjų sluoksnių mėginimai sukliudyti Ženevos pasitarimui išspręsti šį uždavinį dar kartą demaskuoja juos tautų akyse kaip tarptautinio įtempimo sušvelninimo priešininkus.

Vokiečių tauta už taiką, prieš Vokietijos suskaldymą

Pastaruoju metu Vašingtonas deda pastangas, siekdamas sulipdyti Vakarų Europos šalių karinę grupuotę, kuri turi garsų, bet aiškiai veidmainišką „Europos gynybinės bendrijos“ pavadinimą. Dangstydami šią tają „bendrįja“, JAV valdantieji sluoksniai nori kiek galint greičiau atkurti Vakarų Vokietijoje hitlerinio tipo karinę mašiną.

Tačiau tiems planams Vakarų Europoje vis smarkiau priešingasi. Šiame judėjime aktyvų vaidmenį vaidina ir pati vokiečių tauta. Vokietijoje auga patriotinės jėgos, kurios teisingai mano, kad „Europos gynybinė bendrija“ veda į jų šalies suskaldymo įamžinimą ir sudaro neįveikiamą kliūtį siekiant taikingai išspręsti tiek Vokietijos problemą, tiek ir Europos tautų saugumo užtikrinimo problemą.

Vienybės siekimas, kaip kad teko pripažinti Amerikos žurnalui „Niusuik“, yra visos vokiečių tautos „nacionalinis siekimas“. Kovoje už šį tikslą vokiečių tautoje gimsta didi energija. Neseniai Vokietijos Demokratinėje Respublikoje įvyko liaudies balsavimas, kurio metu 93,5 procento respublikos piliečių pasisakė prieš „Europos gynybinę bendriją“, už taikos sutartį su Vokietija. Vakarų Vokietijoje, duomenimis, kuriuos paskelbė vadinamasis „Emnet-institutas“, vykdes visuomeninį apklausimą, daugiau kaip 63 procentai piliečių pareiškė, kad jie yra prieš „bendrįją“. Tuo būdu absoliuti vokiečių tautos dauguma atmeta „Europos gynybinę bendriją“.

Vokietijos Demokratinėje Respublikoje įvykusio liaudies balsavimo ir Vakarų Vokietijoje įvykusio visuomeninio apklausimo rezultatai sukėlė naują pakilimą vokiečių tautos kovoje už vienybę, už taiką, prieš vokiškojo militarizmo atgaivinimą.

V. CHARKOVAS

Afganistano liaudies taryba patvirtino Tarybų Sąjungos — Afganistano susitarimą dėl kredito

KABULAS (TASS). Agentūra „Bachtar“ praneša, kad liepos 19 d. Afganistano liaudies taryba vienbalsiai patvirtino Tarybų Sąjungos — Afganistano susitarimą dėl kredito 3,5 milijono dolerių sumai, kuris Afganistanui suteiktas ryšium su dviejų elevatorių, malūno ir duonos gamyklos statyba. (ELTA).

Adenauerio nepasiskymas Vakarų Berlyne

BERLYNAS (TASS). Kaip praneša laikraštis „Nojes Doiēland“, liepos 19 d. Vakarų Berlyno Šarlotenburgo rajone įvyko technikos mokyklos studentų ir dėstytojų susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 900 studentų ir dėstytojų. Bono kancleris Adenaueris, sakdamas kalbą tame susirinkime, gyrė ir mėgino pateisinti Vakarų Vokietijos militarizavimą. Tuo metu, kai Adenaueris užsipuolė savo kalboje Vokietijos Demokratinę Respubliką, salėje kilo smarkus triukšmas. Daugiau kaip 300 studentų pakilo nuo savo vietų ir, garsiai protestuodami prieš Adenauerio vykdomą karinę politiką, demonstratyviai paliko susirinkimą.

Kaip toliau praneša laikraštis, dėl kilusio salėje triukšmo Adenaueriui teko skubiai nutraukti savo kalbą. (ELTA).

Susidorojimas su Gvatemalos profsajungomis

NIUJORKAS (TASS). Kaip matyti iš agentūros Asošieited Pres korespondento pranešimo iš Gvatemalos, asmenys, vadinantieji save „profsajunginiais lyderiais“, po 2 dienos trukusio pasitarimo su Amerikos darbo federacijos ir Gamybinių profsajungų kongreso atstovais, atvykusiais iš JAV, pritarė vyriausybės dekretui, kuris skelbia neteisėtus vadovaujančius Gvatemalos profsajunginius organus ir numato sudaryti „laikinają komitetą“, kuris turės „reorganizuoti“ profsajungas. (ELTA).

Amerikos senatorius Maiko Monrolio pripažinimu, šiuo metu Amerikoje: „maža įstatymų ir daug Makartų“. Ši aplinkybė nemažai prisideda prie to, kad Amerikos piliečių „lojalumas“ nustatomas, taip sakant, pagal politinės spalvos žymes.

Kiek toli nuėjo ši savotiška spalvų baimės liga, galima spręsti iš sekančio fakto.

Čekoslovakijos Respublikos vyriausybė didžiai rūpinasi vaikais. Dėl jų statomos patogios ir erdvios mokyklos, vaikų darželiai, lopšeliai. N u o t r a u k o j e: Bratislavos vaikų darželio vėrandyje

Čekoslovakijos telegrafų agentūros nuotr.

Nelaimę lemias tarpininkas

Gėdingo Korėjos budelio generolo Makarturo vardas staiga ima ir išplaukia į paviršių. Paskutinėmis dienomis jis figūruoja tarpininko tarp senatoriaus Makarčio grupės ir vyriausybinių Vašingtono sluoksnių vaidmenyje. Laikraštis „Niujork post“ Makarturo Baltuosiuose rūmuose vedamas derybas apibūdina šitaip:

„Pirmieji buvusio Toliimųjų Rytų vado, pasirodancio naujajame vyriausybės gynėjo vaidmenyje, uždaviniai yra šie: energingai ginti ginčytiną „naująją“ karinę politiką, patraukti senatoriaus Makarčio šalininkus į vyriausybės pusę“.

Konfliktas tarp senatoriaus Makarčio ir Baltųjų rūmų turi anaipol ne principinį charakterį. Už šių rietenų — finansinio kapitalo konkuruojančių gru-

puočių peštynės. Ginklavimosi varžybų ir karinio pasiruošimo klausimu jie eina išvien: vieni ir kiti deda viltis į karinę konjunktūrą.

Kaip tik dėl to ir išnėrė Makarturas tarpininko vaidmenyje.

Šis generolas — turtingas vertelga, artimai susijęs kaip tik su ta kapitalo grupe, kuri primygtinai reikalauja užgrobti Korėjos pusiasalį. Makarturas buvo šių sluoksnių atstovu Pentagone, Japonijoje ir Korėjoje. Dabar jis, jų pavedimu, pratempia „naująją strategiją“, už kurios slepiasi vis ta pati susibankrutavusi politika „iš jėgos pozicijos“, ir tariasi su Baltaisiais rūmais dėl tolesnio agresyvių planų vystymo.

Matyt, pralaimėjimas mažai ko teismokė Makarturą ir jo kompanijonus.

Misterio Teilorio baimė

Laikraščio „Niujork herald tribiun“ skaitytojai, praskleidę laikraščio eilinio numerio priedą, buvo nemažai nustebinti. Straipsnyje po širdį veriančia antrašte „Naujas raudonųjų samokslas tikslu užkariauti Europą“ radijo apžvalgininkas Teiloras pasakoja apie tai, kad Tarybų Sąjunga turi kažkokį „slaptą ginklą“.

Kas gi tai per ginklas, sukėlęs tokia paniką misterio Teilorui? — Pasirodo... plataus vartojimo prekės, išleidžiamos Tarybų Sąjungoje vis didesniais kiekiais. „Skaudus ir nepaneigiamas faktas“, rašo apžvalgininkas, yra tai, kad Tarybų Sąjungoje po karo pastebi-

mas milžiniškas pramonės ir technikos progresas.

— Norite tikėti, norite ne, — rašo jis, — bet tai, tur būt, pats pavojingiausias įvykis antroje XX amžiaus pusėje.

Nesunku suprasti, kad laikraščio „Niujork herald tribiun“ apžvalgininkas, gašdindamas skaitytojus, esmėje tik atspindi JAV valdančiųjų sluoksnių panikišką baimę prieš augančią TSRS taikios ekonomikos nepaprastų laimėjimų ir nenukrypstamo tarybinių žmonių gerbūvio kilimo įtaką milijoninių masių protams ir širdims kapitalo šalyse.

(„Už tvirtą taiką, už liaudies demokratiją!“)

Įtartinas Kristus

Ne kitokių, kaip, būtent, šimtaprocentinės tvarkos katalikų mokyme įvedimo tikslu, komiksus leidžias amerikiečių koncernas neseniai ėmė leisti naują šio sielos išganymui skirtą skaitalo seriją, pavadintą „Paaulio sukūrimas“. Vienok, kaip ir galima buvo laukti, bibliškieji siužetai atlikti čia komiksams įprastoje nesivaržymo manieroje. Tarp kita ko, pramotei Ievai

suteikta bedieviška Holivudo kino žvaigždės išorė, o į jos kerus patekusiame Adomui — pagonies Tarzanos išvaizda.

Iš kitos pusės, kaip rašo amerikiečių laikraštis „Ford feks“, JAV šiuo metu „nesunku sukurti naują Judą, kuris įrodys, kad pats Jėzus Kristus buvo komunistų partijos narys“.

(„Krokodil“)

L. e. red. p. A. SAKALAUSKAS